

Tvillingar och trillingar i skolan -en guide för studiehandledarna

Tvilling-, trilling- och fyrlingssyskon, dvs flerlingssyskon som är i skolan, har en märkbar roll att få stöd i att vara sin egen individ. Därför är det viktigt att de som arbetar i skolan bemöter flerlingssyskonen som enskilda individer.

Relationen sinsemellan

Flerlingsskapet är en naturlig del av flerlingsbarnens identitet, inte något som flerlingsbarnen "bör bli av med" för att bli sin egen person.

En individs identitet betyder hur personen ser på sig själv (svarar bl.a på frågan hurudan har jag varit och hurudan är jag nu). Till ett flerlingssyskons identitet hör och ena sidan den egna individen och den andra sidan den gemensamma identiteten dvs. tvilling, trilling eller fyrling (svarar på frågan hurudana har vi varit och hurudana är vi nu).

Flerlingssyskon växer upp i samma miljö på samma gång vilket gör att delade upplevelser oftast är fler. Flerlingssyskonens egna individ bör stödjas oberoende hurudan deras relation är sinsemellan. I en finländsk undersökning underströk vuxna flerlingssyskon att lärarna ville lära känna dem på individuella plan. Detta stödde flerlingssyskonens individuella utveckling väldigt bra.

Flerlingssyskon kan bilda olika sorters roller sinsemellan. Dessa roller kan t.ex vara ledare-den undergivna eller ordföranderoll. Ledare-den undergivna kan utspela sig på ett psykiskt plan (åsiktsförändrare), ett fysiskt plan (fysiskt starkare) eller som ordförande (sköter om saker och ting). Deras relation är i balans ifall det inte är den samma flerlingssyskonet som har ledarrollen i alla scenarion. Ifall det är samma flerlingssyskon som är ledare alla gånger så bör man begränsa detta så att det andra flerlingssyskonet får chansen att visa sina egenskaper och på så vis få bekräftelse för sin självkänsla. Rollerna som ledare-den undergivna minskar med tiden.

Flerlingssyskonen har oftast en positiv effekt på gemenskapen i skolklassen. Flerlingssyskon har vant sig vid att turas om samt att diskutera och är därför oftast mer social i största allmänhet.

Beroende av varandra

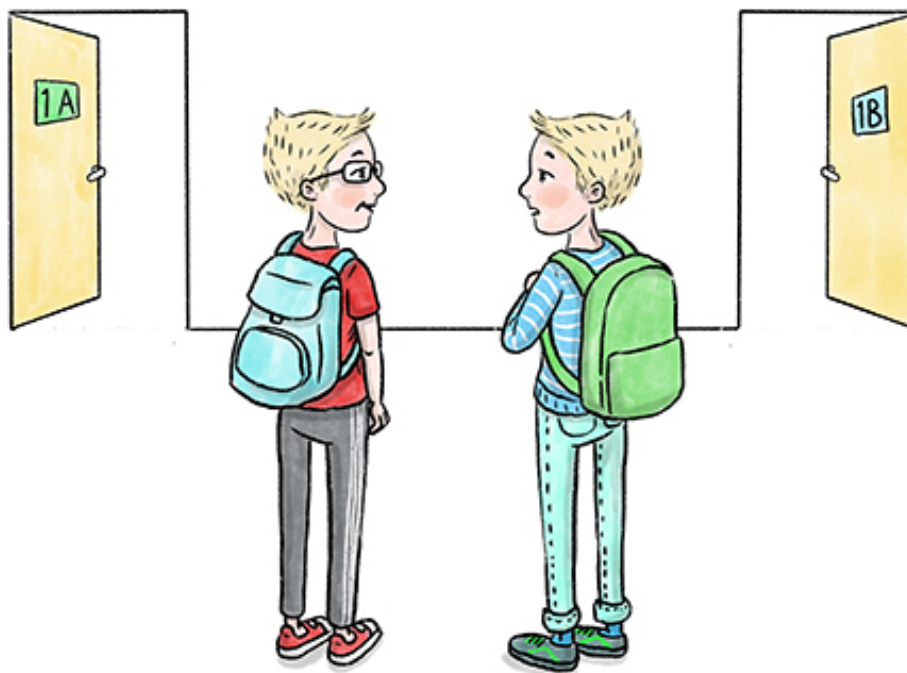
Att flerlingssyskonen är beroende av varandra är normalt, det är som att människor som står varandra nära har tillgivenhet till och beroende av varandra. Ett beroende uppstår när flerlingssyskonen tillbringar så mycket tid tillsammans. Orsaken till att flerlingssyskon oftast är beroende av varandra är p.g.a att de aktivt leker och umgås med varandra, inte det att det hör till att de ska vara beroende av varandra. Relationen mellan flerlingssyskonen är oftast tät, speciellt under barndomen samt ungdomen. Med tiden avtar beroendet.

Jämförelse sinsemellan

Man får inte jämföra barnens framgång med varandra utan barnens utveckling bör följas med individuellt för varje enskilt barn. Flerlingsbarnens framgång kan vara väldigt lika men också väldigt olika. Därför bör man inte tro att deras talang, framgång i skolan, noggrannhet eller uppförande skall vara likadan för dem. Konstant jämförelse mellan flerlingssyskonen kan påverka dem negativt och ge dem sämre självkänsla samt att barnen oftast själva också jämför varandra sinsemellan i olika situationer. Det är dock inte meningen att man hemlighåller flerlingssyskonens framgång från varandra eftersom man i livet stöter på många olika situationer där man kan jämföra prestationerna. Det är viktigt att varje enskilt barn får känna sig som en egen individ som inte konstant behöver konkurrera genom att prestera bättre.

Föräldrar, ungdomen själv, lärare samt annan personal i skolan bör diskutera hur man på bästa sätt stöder flerlingsbarnens egna individ. Tillsammans hittar man de bästa lösningarna som fungerar.

Praktiska tips till att stödja utvecklingen av den egna individen i skolan diskuteras mera i *Kakso-set ja kolmoset koulussa* -guiden (på finska).

Till samma eller skilda klasser

Enligt undersökningar förbättrar inte ett specifikt val (samma klass/ olika klasser) flerlingssyskonens utveckling av den egna individen, akademiska prestationen, den kognitiva utvecklingen samt uppförandet i skolan. Beslutet bör granskas årligen. En möjlig förändring är bra att göra under ett sådant skede när förändringar annars också sker i skolan. När de flyttar från lågstadiet till högstadiet bör även då ett nytt beslut göras och diskuteras kring för varje enskilt barn.

Från högstadiet till andra stadiet

När flerlingsbarnen i tonåren förflyttar sig från högstadiet till det andra stadiet ökar det egna intresset för utbildningsområdet när det kommer till kriterier för val av klass och skola, om möjligt. Det är viktigt att varje flerlingsungdom riktar in sig på den utbildning som de verkligen är intresserade av. Eftersom relationen är tätare hos flerlingssyskon än hos enlingssyskon märks detta ofta när flerlingssyskon skall göra självständiga beslut eller som en försening i ungdomsåren.

Syskonrelationen har en viktig roll i flerlingsbarnens liv, men det får inte begränsa valet av utbildning och karriärplaner. Enligt finska undersökningar lämnade speciellt tvillingpojkar bort valet av utbildning pga beroendet av varandra och lämnade därmed bort från vidareutbildningen. Förskjutandet av olika val kan försvåra valet av vidareutbildning, speciellt när högstadiet börjar lida mot sitt slut och man bör göra ett individuellt val bland intressanta vidareutbildningar. Emellanåt väljer tvillingar att göra samma val eftersom att de inte vill gå i olika skolor. Därför är det bra ifall flerlingsbarn får öva sig på att fungera självständigt samt göra egna beslut redan som barn och ungdom i skolan.

Enligt guiden för utbildning framhävs det hur viktigt det är att stödja flerlingsungdomarna att välja framtida utbildningsområdet enligt eget intresse. Mera information hittar ni på sidan www.monikkoperheet.fi *Kaksoset ja kolmoset koulussa* (Tvillingar och trillingar i skolan) -guiden (på finska) samt *Kohti nuoruusikää useamman samanikäisen kanssa* -guiden (på finska) (Mot tonåren tillsammans med flera jämnåriga).

Detta är en sammanfattning av Finlands flerlingsfamiljer Rfs guide *Kaksoset ja kolmoset koulussa*. Översattes av: Socionom YH Anna Träskbäck. Guidens expertgrupp var: PeM Suvi Alamaa, FD Kristiina Heinonen, PeK Nelli Helle, PM Ulla Kumpula, PeM Hanna Lenkola, Sosionom YH Elina Santala och PeM Virpi Vuolteenaho. Guiden kommenterades av: MKD Irma Moilanen. Den internationella undersökning-srecenssionen som utarbetats för guiden har gjorts av PeK Nelli Helle.

Källor:

Hay, D. A. (1999). Secondary schooling. Teoksessa A. Sandbank (toim.), *Twin and triplet psychology: A professional guide to working with multiples* (s. 119-142). Routledge. * ICOMBO. 2012. International Council Of Multiple Birth Organizations. Kirje monikkolasten vanhemmille. Viitattu 1.7.2020. <http://icombo.org/wp-content/uploads/2012/10/letter-to-parents1.pdf> * Jalava, T. (2020). Minä haluan olla maailman ainoa minä – Monikkosisarusten yksilökokemus elämän eri vaiheissa. Pro gradu -tutkielma. Oulun yliopisto. Kasvatustieteiden tiedekunta. <http://jultika.oulu.fi/files/nbnfioulu-202005161814.pdf> * Penninkilampi-Kerola, V., Moilanen, I., & Kaprio, J. (2005). Co-twin dependence, social interactions, and academic achievement: A population-based study. *Journal of Social and Personal Relationships*, 22 (4), 519-541. * Polderman, T. J. C., Bartels, M., Verhulst, F. C., Huizink, A. C., van Beijsterveldt, C.E.M., & Boomsma, D. I. (2010). No effect of classroom sharing on educational achievement in twins: A prospective, longitudinal cohort study. *Journal of Epidemiology and Community Health*, 64 (1), 36-40. * Preedy, P. (1999). Meeting the educational needs of pre-school and primary aged twins and higher multiples. Teoksessa A. Sandbank (toim.), *Twin and triplet psychology: A professional guide to working with multiples* (s. 70-99). Routledge. * Segal, N. L. (2017). 8. Going to school and speaking out loud. Teoksessa N. Segal (toim.), *Twin myth-conceptions: False beliefs, fables, and facts about twins*. (s. 163-179). Academic Press. * van Leeuwen, M., van Den Berg, S. M., van Beijsterveldt, T. C. E. M. & Boomsma, D. I. (2005). Effects of Twin Separation in Primary School. *Twin Research and Human Genetics*, 8 (4), 384-391. * Webbink, D., Hay, D., & Visscher, P. (2007). Does Sharing the Same Class in School Improve Cognitive Abilities of Twins? *Twin Research and Human Genetics*, 10 (4), 573-580.